

„A fogászati problémák végigkísérik életünket, és felmerülő kérdéseinkre sokszor nem kapunk választ.”

A SZÉK MELLETT...

Dr. Csiszár Róbert biológiai fogászati tanácsai

Tisztelt Kolléga Úr!

Nekem 30 éve van egy amalgámtömésem, még az egyetem alatt készült. Különösebb problémát nem okozott. Viszont az utóbbi években szinte állandósult tüneteim lettek a szemkáprázás, a látáscsökkenés, a kar könyökhajlatában és az alsó lábszáron pszoriázisos jellegű viszkető kiütések, ingerlékenység, krónikus felső légúti hurut, rendszertelen széklet. Ezek a tünetek a szabadság alatt általában elmúlnak, ezt először a tengeri levegő hatásának tulajdonítottam, mivel családommal rendszeresen a horvát tengerpartra járunk. Viszont azt is észrevettem, hogy néhány napos munkaszünet is csökkenti a tüneteket. Egyre inkább az a meggyőződésem, hogy a rendelésenként eltávolított - átlagosan 8-12 - amalgámtömés higanytartalma állhat a háttérben.

Üdvözlettel, dr. K. Erzsébet fogorvos

Tisztelt Kollégánál!

Van ebben valami abszurd, de a fogorvosok is ki vannak téve - munkahelyi ártalomként, még ha nincs is amalgámmal tömött foguk - a higanymérgezésnek. Az előző részben említettem, hogy nincs lényeges különbség egy amalgámtömésekkel terhelt beteg és egy amalgámmentes, de napi 5-10 amalgámtömést eltávolító fogorvos között.

1987-ben, Svédországban lefolytatott vizsgálatok szerint az elhunyt fogorvosok agykérgének, agyalapi mirigyének és egyéb szöveteinek higanykoncentrációja - a normál populációhoz képest - 6-7-szer magasabb értéket mutatott. Megállapították, hogy szoros összefüggés áll fenn a fogorvosok tevékenysége és az agy és idegek higanytartalma között. Hét svéd fogorvos haláluk utáni vizsgálata alapján

A higanymérgezés A FOGORVOSOKNÁL

megállapítható volt, hogy a hipofízis és a tarkólebeny higanykoncentrációja megemelkedett; 4000 ug/kg vizes súlynyi koncentráció volt a hipofízisben, 300 ug/kg az occipitális cortexben (az agy tarkóterülete). A vizsgáltak közül ketten már 80 év felettek voltak, régen nyugdíjban. A veséjükben és a pajzsmirigyükben is sok volt a higany, az egyiküknél a nyugdíjasság ellenére 28 000 ug/kg. Összehasonlításként: a higanybányászok testének átlagos higanykoncentrációja 100 ug/kg!

Néhány szemelvény a WHO 1991-es anyagából: „A fogászatban bizonyított a higanygőzfertőzés. Fertőzési szintek: 4-30 mikrogr/m³ átlagosan, egyes rendelőkben ez felmehet 150-170 ug /m³-re is. Összehasonlításként: a fogtömésekből származó, szájüregben mért higanygőz-koncentráció 3-29 ug /m³. A klasszikus higanymérgezési tünetek 80 ug/m³ feletti koncentrációnál jelennek meg. A higanygőz belélegzése a legfőbb elemihigany-beviteli forrás. Ennek kb. 80%-át megtartja a szervezet.” (9.7. Dental amalgam and general health - WHO*)

Sajnos Magyarországon az ÁNTSZ nem méri a rendelők higanykoncentrációját. A fogásza-

ti rendelőkben a higany elsődlegesen az amalgámtömések eltávolításakor kerül - gőz/spray formájában - a légtérbe, és csak másodlagos az amalgámkeverőkből származó ún. higanyfelhő hatása. A tömések cseréjekor a páciens szájából sprayhatás formájában kikerülő amalgám-reszelék folyamatosan telíti a rendelőben szétterülő nehézfémfelhőt, nagyságrendekkel túllépve a megengedhető küszöbértéket. Sajnos a rendelők nagy része nem rendelkezik megfelelő elszívórendszerrel. A belélegzés ellen a hagyományos szájmaszkok is csak 12-25%-os védelmet jelentenek.

Milyen élettani hatásokkal számolhatunk?

- A szervezetben a szervesen vegyületek átalakítása toxikus szerves vegyületekké.
- Egyes aminosavak és enzimek gyökének blokkolása.
- Kötőszöveti - mesenchymalis - zavar.
- Hg-fehérjekomplexek és Hg által indukált autoantitest-komplexumok képződése.
- Kóros immunkomplexek termelődése.
- Szabad gyökök létrejötte.
- Szelén-, cink-, folsavhiány.
- A száj- és a bélflóra zavarai (érintettségi sorrend: bélrendszer, nyirokkeringés,

vérszék, csontvelő, mandulák).

- Vesefunkció-zavar.
- Nyálkahártya-elváltozások.
- Neurotoxikus hatás (depressziók).
- Allergizáló hatás (a Hg, de egyéb fémösszetevők is lehetnek effektív allergének).
- Késleltetett allergia-deszenzibilizálás.
- Magzati károsítás, a későbbi gyermekkori betegségek alapjaként.

Nem szabad megfedkezünk - a fogorvosok mellett - a fogászati asszisztensek veszélyeztetettségéről sem. A maszk használatának mellőzése és a megfelelő védőmaszk hiánya az asszisztenseknél is általános. Az asszisztensek

valamint a megkevert és a töméshez előkészített - még szintén meleg - tömőanyagból származik. A problémát csak részlegesen oldja meg az ún. kapszulás amalgám használata. A direkt kontaktus és belélegzés ez esetben is elkerülhetetlen. Minél régebbi típusú egy amalgámkeverő, annál nagyobb a körülötte lévő higanyfelhő. Természetesen a nehézfémterhelés nagysága az eltávolított és megkevert amalgámtömések számával növekszik. Ez a növekedés azonban nem lineáris, nem egyenletes, hanem exponenciális, vagyis egyre erőteljesebb hatásokat mutat. Sok függ a veszélyeztetett dolgozó általános immunrendszeri állapotától, egyéb betegségeitől és a munkában eltöltött évektől. Sajnos a kialakuló emésztőrendszeri, idegrendszeri, ízü-

módszerek és a specifikus homeopátiás szerek együttes alkalmazása a legmegfelelőbb.

Munka- és egészségvédelmi előírások a különösen veszélyeztetett munkahelyen dolgozó fogorvosok és asszisztensek részére:

- rendszeres szellőztetés, minden amalgám tömészsere után,
- tömészsere után nagy teljesítményű elszívó használata,
- aktív szűrős elszívó - a padlószinten,
- vízsűrős párástól,
- aktív szénsűrős maszk,
- nyálkahártyák, kötőhártya védelme, védőszemüveg,
- zárt ruházat, harisnya,
- csak a kapszulás amalgámkeverő használata megengedett,
- padló napi felmosása klórtartalmú szerrel,
- ruházat mosása klórtartalmú szerrel, külön mosógépben.

A higany a második legmérgezőbb fém, ezért szükséges a vele tartósan kapcsolatba kerülőknek az évente kétszeri méregtelenítés, ennek eszközei lehetnek:

- a Phönix méregtelenítő szerek alkalmazása,
- minden második hónapban szelénkúra - 100 ug/nap,
- állandó zöld tea/csalán tea fogyasztása - védőitalként,
- intenzív méregtelenítő teák csak kúra-szerűen, évente 4-szer 1-1 hétig,
- hidrocólon-terápia évente 1-szer,
- és jang típusú élelmiszerek fogyasztása, ez utóbbiaknak a makrobiotikával foglalkozó könyvekben lehet utánanézni.

A fenti szemelvények a „Komplementer fogorvoslás” oktatási anyagából származnak, az előadás címe talán elgondolkodtató: „A higanybányában végzett munka egészségkárosító hatásainak csökkentése”.

Üdvözlettel, jó egészséget kíván,

● Dr. Csizsár Róbert

*A teljes szöveg olvasható a WHO honlapján; WHO - World Health Organization: Environmental Health Criteria 118 Geneva 1991, illetve a www.biodent.hu-n, valamint Méregtelenítési módszerek I., II., III. - Magyar Fogorvos - XI. évf. 2002/03., 04., 05. sz.

Dr. Csizsár Róbert fogszakorvos, a komplementer/biológiai fogorvoslás honoris causa tanára, vizsgáztatója. A kérdések feltehetőleg levélben a szerkesztőség címén, és az interneten a www.biodent.hu/Tanacsadas rovatban.

ezés tünetei

másodlagosan szintén ki vannak téve az amalgám/higany gőz, illetve sprayhatás terhelésének és következményeinek. Az amalgámtömések eltávolításakor keletkező nehézfémfelhő, mely az amalgám alkotórészeit, higanygőzt, porított vizet és nyálat tartalmaz, lassan szétterül a rendelő padlóján 40-60 cm-es magasságban, mely a napi munka során nem tűnik el, csak végkondyol. Ehhez járul az amalgámkeverők körüli higanygőzfelhő, mely a rázás következtében felmelegedő és a légtérbe kerülő higanyból,

ti betegségek hátterében, az esetek többségében, kimutatható a higanyterhelés.

A munkaszüneti napokon, illetve a szabadság alatt valóban csökkennek a tünetek, de ezek inkább az akut tünetek. Mint ön is említette, pl. a kiütések, a hurutos, az idegrendszeri, az emésztőrendszeri tünetek. A felszívódott, lerakódott nehézfémek, higany azonban „önmagától” nem képes eliminálódni, kiürülni. Ennek oka a nehézfémeknek egyes SH csoportot tartalmazó enzimekhez való erőteljes kötődése. Ezzel függ össze a svéd vizsgálat eredménye is, hogy a több éve nyugdíjban lévőknél is magas koncentrációk voltak kimutathatók.

Ezért van szükség a nehézfémkomponensek ún. kivezetésére is. Ez a német szakirodalomból átvett kifejezés

ugyan a „szép magyar nyelv” szempontjából hagy némi kívánnivalót, de a specifikus méregtelenítés vagy a kíséréses kiürítés se sokkal szebb. A kivezetés kifejezés pont a lényegét mutatja; ezeket a nehézfémkomponenseket szinte egyenként kell a szervezetből eltávolítani. Erre a célra az általános méregtelenítő

